

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ І ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан І фармацевтичного факультету
доцент Кремзер О.А.

25 листопада 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фармацевтична аромологія

Підготовки магістра фармації
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»
кваліфікації професійної «Фармацевт»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Студентської ради Протокол
№ 07/11
від 25 листопада 2021 р

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні спільної Вченої Ради
фармацевтичних факультетів
Протокол №4
Від 23 листопада 2021 р.

1. Загальна інформація про викладачів:

Пухальська Ірина Олександрівна – к.фарм.н., доцент кафедри технології ліків, Pukhalska.i.o@zsmu.edu.ua

Литвиненко Тетяна Миколаївна - к.фарм.н., доцент кафедри технології ліків, Litvinenko.t.m@zsmu.edu.ua

Лисянська Ганна Петрівна – к.фарм.н., доцент кафедри технології ліків, Lysianska.h.p@zsmu.edu.ua

Малецький Микола Миколайович – к.фарм.н., старший викладач кафедри технології ліків, Maletsky.m.m@zsmu.edu.ua

Романіна Дар'я Михайлівна – к.фарм.н., старший викладач кафедри технології ліків, Romanina.d.m@zsmu.edu.ua

2. Назва навчальної дисципліни і кількість кредитів:

«Фармацевтична ароматологія» ВК 41 (денна форма навчання), 3 кредита ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 7-го семестру на 4 курсі навчання, кафедра технології ліків Запорізького державного медичного університету.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: органічна хімія, аналітична хімія, мікробіологія, нормальна фізіологія, фармакогнозія, технологія ліків та парфумерно-косметичних засобів.

Постреквізити: косметологія, фармацевтична хімія, технологія лікарських препаратів промислового виробництва.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни є методи підготовки, обробки, виробництва, відпуску, зберігання лікарських косметичних засобів з ароматичними речовинами екстемпорального виготовлення та контроль їх якості.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Пошук науково обґрунтованих, технологічно досконалих методів перетворення запашних речовин у відповідні аромозасоби.

5.3 Завдання вивчення дисципліни

Підведення теоретичної бази під відомі та розроблювальні методи приготування аромозасобів.

Набуття студентами компетентностей:

- інтегральна: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії;

- загальні: здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, прагнення до збереження навколишнього середовища, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим, дух підприємництва, здатність виявляти ініціативу, знання та розуміння предметної області та розуміння професії, здатність до адаптації та дії у новій ситуації, здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися другою мовою, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді, здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

- спеціальні (фахові, предметні): здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик, здатність здійснювати діяльність з розробки і оформлення документації щодо чіткої визначеності технологічних процесів виготовлення та виробництва лікарських

засобів відповідно до правил належних практик, здатність організовувати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських препаратів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP), здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається із 7 тем:

Тема 1. Фармацевтична ароматологія, визначення і терміни. Одержання, властивості і встановлення показників якості ефірних олій. Запавні компоненти природного і синтетичного походження.

Тема 2. Порошки і солі з ароматичними речовинами для місцевого застосування. Аромозбори. Особливості добору компонентів і технології. Контроль якості і зберігання

Тема 3 Технологія розчинів запажних речовин. Спиртові, олійні, гліколеві та водні розчини ефірних олій і їх компонентів. Контроль якості.

Тема 4. М'які аромотерапевтичні та аромокосметичні засоби, біофармацевтичні показники якості.

Тема 5 Особливості рецептури і технології вушних і назальних аромотерапевтичних засобів.

Тема 6. Аромотерапевтичні засоби для вагінального, ректального, уретрального застосування. Особливості технології та контроль якості.

Тема 7. Підсумковий контроль.

6. План вивчення навчальної дисципліни

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів, індивідуальні консультації; дистанційне навчання.

Форми навчання: денна.

Методи навчання: словесний, наочний, практичний, індуктивний, дослідницький.

Методи контролю: усний контроль теоретичних знань; визначення вихідного, поточного рівня знань та ступеня підготовленості студента до вивчення нового матеріалу за допомогою письмового (написання ситуаційних, творчих завдань) і тестового контролю; перевірка практичних навичок.

Форми підсумкового контролю: залік.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, презентації, питання для поточного контролю, тести, задачі, практичні навички, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

7. Самостійна робота студента

1) Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та оволодіння практичними навичками.

2) Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять.

3) Індивідуальна СРС (60 годин).

4) Підготовка до підсумкового контролю.

8. Список літератури

8.1 Базова

1. Аромозасоби для аромотерапії та косметології. Навч. посібник / Головкін В.О., Борищук В.О., Кашенко Г.Ф., Гладішев В.В., Головкін В.В. /під ред. В.О. Головкіна.- Запоріжжя «Просвіта»; 2007.- 209с.

2. Галникіна С. Аромологія: навчальний посібник – 2015. – 144 с.

3. Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 р. «Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках».

4. Практичне керівництво з аромокосметичних засобів. Навч. посібник / Башура О.Г., Баранова І.І., - Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2003.- 80 с.

5. Технологія косметичних засобів: підручник для студ.вищ.навч.закладів / О.Г. Башура, О.І. Тихонов, В.В. Россіхін, І.І. Баранова, Л.С. Петровська, Т.В. Мартинюк, В.С. Казакова, О.С. Шпичак та ін.; за ред. О.Г. Башури і О.І. Тихонова. – Х.: НФаУ; Оригінал, 2017. – 552 с.

6. Фармацевтична аромологія. Навчально-методичний посібник модулю до лабораторних занять і самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету, що навчаються за спеціальністю «Технологія парфумерно-косметичних засобів» / Гладішев В.В., Пухальська І.О., Литвиненко Т.М., Малецький М.М., Лисянська Г.П., Романіна Д.М. // Запоріжжя, 2012. – 106с.

8.2 Допоміжна

1. Головкін В.О., Ткаченко Ю.П., Головкін В.В. Лікарські засоби для ректального застосування в педіатрії. - Запоріжжя: ЗАО ИВЦ С/Х. -2002. - 116с.

2. Стандарт МОЗ України «Вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек» СТ-Н МОЗУ 42 – 4.5 : 2015 // За ред. проф. О. І. Тихонова і проф. Т.Г. Ярних. – Київ, 2015. – 109 с. (Затверджено наказом МОЗ України № 398 от 01.07.2015 р.).

9. Контроль і оцінка результатів навчання

Види: поточний контроль, підсумковий контроль, контроль володіння практичними навичками.

Методи:

- Усний контроль теоретичних знань.
- Письмовий контроль визначення вихідного, поточного рівня знань та ступеня підготовленості студента до вивчення нового матеріалу шляхом розв'язування ситуаційних задач.
- Практична перевірка практичних навичок виготовлення аромозасобів .
- Тестовий метод перевірки знань (паперовий носій, комп'ютерна програма РАТОС, тестування шляхом призначення тестів в MS Teams).

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні розділу) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. При оцінюванні навчальної діяльності студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ “ВІДМІННО” отримує студент, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ “ДОБРЕ” отримує студент, який знає програмовий матеріал, грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ “ЗАДОВІЛЬНО” отримує студент, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо

правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ “НЕЗАДОВІЛЬНО” отримує студент, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навики.

Бали за поточну успішність прив’язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною п’ятибальною системою незалежно від кількості занять в розділі. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають студентів, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення підсумкового контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінювання дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ЕСТ5, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ЕСТ5 у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ЕСТ5 таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок "A", "B", "C", "D", "E" проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки РХ, Е ("2") не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою РХ після перескладання автоматично отримують бал "Е".

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 170 до 200	Відмінно
Від 140 до 169	Добре
Від 110 (мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент) до 139	Задовільно
Менше мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент)	Незадовільно

10. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

- поточний контроль передбачає 100% опитування студентів групи на практичному занятті з обов'язковим оцінюванням всіх складових елементів заняття – тестового контролю, усного опитування, вирішення ситуаційних задач, опису даних інструментальних і лабораторних методів дослідження, тощо. За кожний етап заняття студент отримує оцінку «5-4-3-2», із яких викладач визначає середню арифметичну оцінку, яку переводять у бали згідно розподілу, який проведено кафедрою на початку вивчення дисципліни. Якщо під час визначення балів за заняття середня арифметична оцінка становить «2», то це відповідає 0 кількості балів. Студент має право покращити свої знання з теми, якщо він отримав загальну оцінку «2» впродовж наступного навчального заняття, під час поточного контролю (без отримання балів).